DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 30 april 2009 *

I mål C-75/08,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Förenade kungariket) genom beslut av den 8 februari 2008, som inkom till domstolen den 21 februari 2008, i målet

The Queen, på begäran av:

Christopher Mellor

mot

Secretary of State for Communities and Local Government,

meddelar

* Rättegångsspråk: engelska.

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna J.-C. Bonichot (referent), K. Schiemann, P. Kūris och L. Bay Larsen,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Christopher Mellor, genom R. Harwood, barrister, och R. Buxton, solicitor,

— Förenade kungarikets regering, genom L. Seeboruth, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom P. Oliver och J.-B. Laignelot, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 22 januari 2009 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4 i rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EGT L 175, s. 40; svensk specialutgåva, område 15, volym 6, s. 226), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 (EUT L 156, s. 17) (nedan kallat direktiv 85/337).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Christopher Mellor och Secretary of State for Communities and Local Government (nedan kallad Secretary of State). Tvisten gäller huruvida den behöriga nationella myndigheten var skyldig att motivera sitt beslut att inte göra någon bedömning av miljöpåverkan (nedan kallad miljökonsekvensbeskrivning eller MKB) vid handläggningen av en ansökan om bygglov för uppförande av ett sjukhus, ett projekt som omfattas av bilaga 2 till direktiv 85/337.

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 I artikel 2.1 i direktiv 85/337 föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat på grund av sin art, storlek eller lokalisering blir föremål för en bedömning av denna påverkan innan tillstånd ges.

De projekt som skall omfattas av sådan bedömning anges i artikel 4.”

4 Artikel 4 i direktiv 85/337 har följande lydelse:

”1. Om inte annat följer av artikel 2.3 skall projekt som redovisas i bilaga I bli föremål för en bedömning i enlighet med artiklarna 5–10.

2. Om inte annat följer av artikel 2.3 skall medlemsstaterna när det gäller projekt som redovisas i bilaga II bestämma genom

a) granskning från fall till fall,

eller

b) gränsvärden eller kriterier som fastställs av medlemsstaten,

om projektet skall bli föremål för en bedömning i enlighet med artiklarna 5–10.

Medlemsstaterna får besluta att tillämpa förfarandena i både a och b.

3. Vid granskning från fall till fall eller fastställande av gränsvärden eller kriterier enligt punkt 2, skall de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III beaktas.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa att de ansvariga myndigheternas avgöranden enligt punkt 2 görs tillgängliga för allmänheten.”

5 I artikel 6 i direktiv 85/337 föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av ett projekt, ges möjlighet att yttra sig över de uppgifter som lämnas av exploatören och över ansökan om tillstånd. I detta syfte skall medlemsstaterna utse de myndigheter som skall höras, antingen genom allmänna föreskrifter eller från fall till fall. De uppgifter som har inhämtats i enlighet med artikel 5 skall vidarebefordras till dessa myndigheter. Medlemsstaterna skall fastställa hur detta samråd skall gå till.

2. Allmänheten skall, genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt, t.ex. med hjälp av elektroniska medier när sådana är tillgängliga, informeras om följande på ett tidigt stadium under de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2, och senast så snart som information rimligen kan ges:

a) Ansökan om tillstånd.

b) Uppgift om att projektet omfattas av en miljökonsekvensbeskrivning...

…

d) Vilka beslut som kan komma att fattas eller, i förekommande fall, utkastet till beslut.

…

f) Uppgift om när och var samt på vilket sätt relevant information kommer att göras tillgänglig.

g) Närmare bestämmelser om allmänhetens deltagande i enlighet med punkt 5 i den här artikeln.

3. Medlemsstaterna skall inom rimliga tidsramar se till att den berörda allmänheten får tillgång till följande:

a) All information som har samlats in i enlighet med artikel 5.

b) I enlighet med den nationella lagstiftningen, de viktigaste rapporter och utlåtanden som har lämnats till den eller de behöriga myndigheterna vid den tidpunkt då den berörda allmänheten skall informeras i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

c) I enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation …, annan information än den som avses i punkt 2 i den här artikeln, som är relevant för beslutet i enlighet med artikel 8 och som blir tillgänglig efter det att den berörda allmänheten har informerats i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

4. Den berörda allmänheten skall på ett tidigt stadium få reella möjligheter att delta i de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2 och skall för detta ändamål ha rätt att yttra sig när alla alternativ står öppna till den eller de behöriga myndigheterna innan beslut fattas om ansökan om tillstånd.

5. Närmare bestämmelser om information till allmänheten (till exempel genom affischering inom ett visst område eller offentliggörande i lokalpressen) och samråd med den berörda allmänheten (till exempel skriftligen eller genom offentlig utfrågning) skall fastställas av medlemsstaterna.

6. För de olika etapperna skall det fastställas rimliga tidsramar som ger tillräckligt med tid för att informera allmänheten och för den berörda allmänheten att förbereda sig och på ett effektivt sätt delta i beslutsprocessen på miljöområdet, i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.”

6 Artikel 9 i direktiv 85/337 har följande lydelse:

”1. När ett beslut om att bevilja eller avslå en tillståndsansökan har fattats, skall den eller de ansvariga myndigheterna informera allmänheten enligt gällande förfaranden och låta allmänheten få tillgång till följande:

— Information om innehållet i beslutet och varje villkor som är knutet till detta.

— Information om de huvudsakliga skäl och överväganden som beslutet grundar sig på, och även om förfarandet för allmänhetens deltagande, efter det att denna granskat den berörda allmänhetens kommentarer och synpunkter.

— En eventuell beskrivning av de huvudsakliga åtgärderna för att undvika, minska och om möjligt motverka de allvarligaste negativa effekterna.

2. Den eller de behöriga myndigheterna skall informera alla medlemsstater med vilka samråd har hållits i enlighet med artikel 7 genom att till dem vidarebefordra den information som avses i punkt 1 i den här artikeln.

De medlemsstater med vilka samråd har hållits skall se till att denna information görs tillgänglig på lämpligt sätt för den berörda allmänheten på det egna territoriet."

7 I artikel 10a i direktiv 85/337 föreskrivs följande:

"Medlemsstaterna skall inom ramen för den relevanta nationella lagstiftningen se till att de medlemmar av den berörda allmänheten

a) som har ett tillräckligt intresse, eller

b) som hävdar att en rättighet kränks, när detta utgör en förutsättning enligt en medlemsstats förvaltningsprocessrättsliga lagstiftning,

har rätt att få den materiella eller formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av bestämmelserna om allmänhetens deltagande i detta direktiv prövad i domstol eller något annat oberoende och opartiskt organ som inrättats genom lag.

Medlemsstaterna skall fastställa i vilket skede beslut, handlingar eller underlåtenhet kan prövas.

…”

De nationella bestämmelserna

8 De regler för miljökonsekvensbeskrivning som föreskrivs i direktiv 85/337 införlivades ursprungligen genom 1988 års förordning om stads- och landsbygdsplanering (The Town and Country Planning (Assessment of Environmental Effects) Regulations 1988 (S. I. 1988/1199)).

9 Sedan direktiv 85/337, i dess ursprungliga lydelse, ändrats genom rådets direktiv 97/11/EG av den 3 mars 1997 (EGT L 73, s. 5), ersattes ovannämnda förordning av 1999 års förordning om stads- och landsbygdsplanering (England och Wales) (The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (England and Wales) Regulations 1999 (S. I. 1999/293)), i dess lydelse enligt 2006 års förordning om stads- och landsbygdsplanering (England and Wales) (The Town and Country Planning

(Environmental Impact Assessment) (England and Wales) Regulations 2006 (S. I. 2006/3295), (nedan kallad MKB-förordningen).

10 Bilagorna 1–3 i MKB-förordningen motsvarar bilagorna I–III i direktiv 85/337.

11 Enligt artikel 2.1 i MKB-förordningen avses med en ”MKB-ansökan” en ”ansökan om bygglov för ett MKB-projekt”, det vill säga ett projekt för vilket det krävs en miljökonsekvensbeskrivning.

12 I samma bestämmelse definieras ett ”MKB-projekt” som

”a) ett bilaga 1-projekt, eller

b) ett bilaga 2-projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av faktorer såsom dess art, storlek eller lokalisering.”

13 Det följer av artikel 2.1 i MKB-förordningen att ”ett bilaga 2-projekt” enligt förordningen är ett projekt

”… av sådant slag som anges i kolumn 1 i tabellen i bilaga 2 och inte är föremål för något undantag, och

a) när någon del av detta projekt ska utföras i ett känsligt område, eller

b) när något tillämpligt tröskelvärde eller kriterium i motsvarande del av kolumn 2 i nämnda tabell överskrids respektive uppfylls avseende detta projekt.”

14 I artikel 10 b i bilaga 2 till MKB-förordningen behandlas ”stadsbyggnadsprojekt” (kolumn 1) som omfattar ett område om mer än 0,5 hektar (kolumn 2).

15 Enligt artikel 2.1 h i MKB-förordningen utgör särskilt natursköna miljöer (*area of outstanding natural beauty*) ”känsliga områden”.

16 Vidare framgår det av artikel 4.2 i MKB-förordningen att ett bilaga 2-projekt betraktas som ett MKB-projekt, det vill säga ett projekt för vilket det krävs en miljökonsekvensbeskrivning, om sökanden på eget initiativ inger ett ”miljöutlåtande” i den mening som avses i ovannämnda förordning eller om en lokal planmyndighet, på begäran eller ex officio, avger ett yttrande i vilket det anges att projektet är ett MKB-projekt.

17 Om en ansökan om bygglov för ett bilaga 2-projekt inte åtföljs av ett miljöutlåtande, ska beslut om huruvida det är nödvändigt med en miljökonsekvensbeskrivning fattas av lokala planmyndigheter, i form av ett yttrande avseende förhandskontroll, och av Secretary of State, i form av anvisningar avseende förhandskontroll.

18 I artikel 2.1 i MKB-förordningen stadgas att

— ett yttrande avseende förhandskontroll (*screening opinion*) är ”ett skriftligt utlåtande från behörig planmyndighet om dess ståndpunkt angående huruvida ett projekt är ett MKB-projekt”, och

— anvisningar avseende förhandskontroll (*screening direction*) ”en anvisning från Secretary of State angående huruvida ett projekt är ett MKB-projekt”.

19 Enligt artikel 4.3 i MKB-förordningen har en anvisning avseende förhandskontroll från Secretary of State företräde framför miljöutlåtanden och yttranden avseende förhandskontroll som antagits av lokala planmyndigheter.

20 Ett yttrande avseende förhandskontroll ska enligt artikel 5.4 i MKB-förordningen antas inom tre veckor eller inom en annan längre tidsperiod som fastställs tillsammans med projektets byggherre.

21 Om myndigheterna inte meddelar något yttrande avseende förhandskontroll inom den lagstadgade fristen eller om det följer av yttrandet att projektet i fråga är ett MKB-projekt, kan den person som begärde yttrandet eller den som ansökte om bygglovet enligt artikel 5.6 i MKB-förordningen ansöka om anvisningar avseende förhandskontroll från Secretary of State.

22 När ett yttrande eller anvisningar avseende förhandskontroll meddelas och slutsatsen är att ett projekt är ett MKB-projekt, ”ska yttrandet respektive anvisningen åtföljas av en klar, precis och fullständig skriftlig motivering av denna slutsats”, enligt artikel 4.6 i MKB-förordningen.

23 Enligt artikel 4.5 i MKB-förordningen ska beslut om förhandskontroll fattas med beaktande av kriterierna avseende kontroll i bilaga 3 i samma förordning.

24 Bland de kriterier som nämns i bilaga 3 återfinns följande:

— Projektets karaktär.

— Projektets lokalisering.

— Karaktären på den potentiella inverkan.

25 Det finns i MKB-förordningen inga föreskrifter om att motivering ska meddelas när det gäller yttrande avseende förhandskontroll eller anvisningar avseende förhandskontroll i vilka slutsatsen är att det berörda utvecklingsprojektet inte utgör ett MKB-projekt.

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

26 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att Partnerships in Care (nedan kallat PiC) i oktober 2004 ansökte hos den lokala behöriga planmyndigheten, Harrogate Borough Council (nedan kallad Council), om bygglov för att uppföra ett sjukhus med säkerhet av mellangrad, i HMS Forest Moor. Sjukhuset skulle uppföras på ett markområde beläget i en jordbruksbygd i den särskilt natursköna miljön i Nidderdale (Nidderdale Area of Outstanding Natural Beauty), på vilket markområde en tidigare flottbas var belägen. Bygglov beviljades i augusti 2005.

27 Sedan en boende överklagat beslutet upphävdes bygglovet genom avgörande av High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, daterat den 5 april 2006, med motiveringen, bland annat, att Council inte hade antagit något yttrande avseende förhandskontroll beträffande miljökonsekvensbeskrivning.

28 Den 7 juli 2006 ansökte PiC:s plankonsulter hos Council om ett yttrande avseende förhandskontroll i enlighet med artikel 5 i MKB-förordningen.

29 Den 24 juli 2006 skrev boendegruppen Till skydd för Nidderdale (Residents for the Protection of Nidderdale) till Council för att ställa krav på en miljökonsekvensbeskrivning med avseende på projektet.

30 Den 25 augusti 2006 avgav rådet sitt yttrande avseende förhandskontroll, vari man kom fram till att det föreslagna projektet troligen inte skulle få någon betydande inverkan på miljön och att det därför inte krävdes någon miljökonsekvensbeskrivning.

31 Den 4 september 2006 ingav Christopher Mellor, å boendegruppen Till skydd för Nidderdales vägnar, en skrivelse till Council, där han hävdade att Council i sitt yttrande avseende förhandskontroll borde ha kommit fram till att det krävdes en miljökonsekvensbeskrivning.

32 Den 3 oktober 2006 gav PiC in den ansökan om bygglov som är aktuell vid den nationella domstolen och stödde sig härvid på Councils yttrande av den 25 augusti 2006.

33 PiC:s plankonsulter hade informellt upplysts om att Council var på väg att ändra sin inställning angående behovet av en miljökonsekvensbeskrivning, och den 20 oktober 2006 skrev de till Government Office for Yorkshire and the Humber för att få anvisningar avseende förhandskontroll från Secretary of State.

34 Den 23 oktober 2006 ändrade Council sin inställning i ett nytt yttrande och beslöt, på grundval av upplysningar som lämnats av Christopher Mellor och efter ytterligare samråd, att en miljökonsekvensbeskrivning var nödvändig.

35 Sedan PiC kontaktat Secretary of State meddelade den senare, den 4 december 2006, anvisningar avseende förhandskontroll vars innebörd var rakt motsatt rådets senaste yttrande.

36 Secretary of State konstaterade först att det aktuella projektet var ett ”ett bilaga 2-projekt” enligt MKB-förordningen, och antog därefter följande beslut:

”Enligt Secretary of State, med hänsyn tagen till urvalskriterierna i bilaga 3 till MKB-förordningen till och vad Christopher Mellor anfört å boendegruppen Till skydd för Nidderdales vägnar, kan projektet inte antas medföra någon betydande miljöpåverkan på grund av faktorer såsom dess art, storlek eller lokalisering.

Secretary of State finner därför, med stöd av sin behörighet enligt artikel 6.4 i MKB-förordningen, att det projekt som beskrivs i Er begäran, och de handlingar som ingetts med denna, inte är ett ’MKB-projekt’ i den mening som avses i MKB-förordningen. Eventuella rättigheter som Ert projekt beviljats avseende byggnationer enligt 1995 års förordning om stads- och landsbygdplanering (allmänt tillåten byggnation) (Town and Country Planning (General Permitted Development) Order 1995) påverkas således inte.

Mot bakgrund av ovanstående anvisning fordras inte att ett miljöutlåtande biläggs ansökan om bygglov.”

37 Den 20 februari 2007 överklagade Christopher Mellor Secretary of States beslut vid High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division. Christopher Mellor yrkade att anvisningarna avseende förhandskontroll skulle ogiltigförklaras.

38 High Court fann att det förelåg en fast rättspraxis från Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), sedan denna domstol meddelat dom i målet R v Secretary of State for the Environnement, Transport and the Regions ex p. Marson (1998). Nämnda rättspraxis innebär, enligt High Court, för det första, att det inte krävs att ett beslut att inte förordna om en miljökonsekvensbeskrivning motiveras och, för det andra, att den motivering som Secretary of State vanligen lämnar när det är obligatoriskt att motivera anvisningar är tillräcklig. High Court avvisade talan utan att pröva den i sak.

39 Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), dit målet överklagats, beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1. Innebär artikel 4 i [direktiv 85/337] att medlemsstaterna måste låta allmänheten få tillgång till skälen för beslutet, att ett sådant projekt som avses i bilaga 2 [till detta direktiv] inte behöver bli föremål för en bedömning enligt artiklarna 5–10 i direktivet?

2. Om svaret på fråga 1 är jakande, uppfylldes i så fall denna skyldighet genom innehållet i skrivelsen av den 4 december 2006 från Secretary of State?

3. Om svaret på fråga 2 är nekande, vilken är då omfattningen av motiveringsskyldigheten i detta sammanhang?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

40 Den hänskjutande domstolen har ställt sin första fråga för att få klarhet i huruvida artikel 4 i direktiv 85/337 ska tolkas så att medlemsstaterna är skyldiga göra skälen till beslutet att inte förordna om en miljökonsekvensbeskrivning för ett projekt som omfattas av bilaga 2 till detta direktiv tillgängliga för allmänheten.

Yttranden som inkommit till domstolen

41 Klaganden vid den nationella domstolen anser att ett beslut vari det anges att en miljökonsekvensbeskrivning inte är nödvändig måste motiveras på ett lämpligt sätt för att garantera ett effektivt rättsligt skydd för miljön och medborgarnas rättigheter.

42 Han har gjort gällande att frågan redan prövats i en dom av den 10 juni 2004 i mål C-87/02, kommissionen mot Italien (REG 2004, s. I-5975), punkt 49, i vilken domstolen kom fram till att Republiken Italien gjort sig skyldig till fördragsbrott på grund av att man inte motiverat ett dekret att undanta det projekt som var aktuellt i det målet från förfarandet för miljökonsekvensbeskrivning.

43 Klaganden har dessutom betonat att hans åsikt styrks av de ändringar som under år 1997 gjordes av direktiv 85/337. Sedan dessa ändringar vidtogs, krävs det nämligen, enligt direktivet, att den behöriga myndigheten, vilket framgår av artikel 4.3, beaktar de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III, när den gör sin bedömning av om det

krävs en miljökonsekvensbeskrivning för ett projekt som omfattas av bilaga II till samma direktiv. Vidare krävs det enligt bestämmelserna i artikel 4.4 i direktivet att beslutet att förordna, eller att ej förordna, om en miljökonsekvensbeskrivning görs tillgängligt för allmänheten. Allmänheten kan emellertid inte bedöma om ett sådant beslut är lagenligt, om skälen för beslutet inte meddelats.

44 Förenade kungarikets regering har för det första påpekat att i motsats till andra bestämmelser i gemenskapsrättens sekundärrätt på miljöområdet föreskrivs det i artikel 4 i direktiv 85/337 inte någon skyldighet att motivera ett beslut beträffande frågan huruvida en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas. Nämnda regering drar härav slutsatsen att gemenskapslagstiftaren avsiktligt har valt att inte föreskriva en skyldighet att motivera just detta beslut.

45 Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland har för det andra anfört att den argumentation som grundas på domstolens beslut, i det mål som ledde fram till domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien, inte är relevant för det nu aktuella målet, då fördragsbrottet i det mål som ledde fram till den domen grundades på att det inte fanns några som helst angivelser som gjorde det möjligt att sluta sig till att den behöriga myndigheten verkligen kontrollerat om det var nödvändigt att göra en bedömning av projektets miljöpåverkan eller inte. En sådan kontroll föreskrevs i de nationella bestämmelserna i enlighet med artikel 4.2 i direktiv 85/337. Den kritiserade underlåtenheten avsåg inte en bristande motivering av beslutet att inte låta projektet bli föremål för någon sådan bedömning.

46 Europeiska gemenskapernas kommission har bestritt Förenade kungarikets tolkning av domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien. Kommissionen har särskilt gjort gällande att även om ordet ”motivering” saknas i punkt 49 i den domen, framgår det klart och tydligt av denna punkt att den behöriga myndigheten på ett eller annat sätt ska hänvisa till samtliga uppgifter som visar att myndigheten tillämpat korrekta kriterier och beaktat relevanta omständigheter. Ett sådant krav är detsamma som en motiveringsskyldighet.

47 Kommissionen har vidare anfört att de ändringar som gjordes genom direktiv 97/11, i synnerhet skyldigheten för medlemsstaterna enligt artikel 4.4 i direktiv 85/337 att publicera beslut avseende huruvida en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas, gör det än mer nödvändigt att motivera denna typ av beslut. För kommissionen skulle denna skyldighet sakna betydelse om aktuella beslut inte motiverades i lämplig utsträckning.

Domstolens svar

48 Direktiv 85/337 syftar, såsom framgår av femte skälet, till en tillämpning av allmänna principer för bedömning av miljöpåverkan i syfte att komplettera och samordna processer för tillståndsgivning till sådana offentliga och enskilda projekt som kan antas medföra stor inverkan på miljön.

49 I direktiv 85/337 föreskrivs att vissa projekt som finns upptagna i en förteckning i bilaga I ovillkorligen ska bli föremål för en sådan bedömning.

50 De projekt som finns upptagna i bilaga II ska däremot endast bli föremål för en sådan bedömning om de kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Medlemsstaterna har enligt direktiv 85/337 härvid ett utrymme att företa en skönsmässig bedömning som emellertid begränsas genom skyldigheten enligt artikel 2.1 i nämnda direktiv att genomföra en bedömning av projekt som kan medföra en betydande miljöpåverkan, bland annat på grund av sin art, storlek eller lokalisering (se, för ett liknande resonemang dom av den 24 oktober 1996 i mål C-72/95, Kraaijeveld m.fl., REG 1996, s. I-5403, punkt 50, och av den 23 november 2006 i mål C-486/04, kommissionen mot Italien, REG 2006, I-11025, punkt 53).

51 Det följer därför med nödvändighet av målsättningen med direktiv 85/337 att behöriga nationella myndigheter, som ska ta ställning till en ansökan om tillstånd för ett projekt som omfattas av bilaga II till detta direktiv, ska göra en särskild bedömning av om någon miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas, mot bakgrund av de kriterier som föreskrivs i bilaga 3 i samma direktiv.

52 Domstolen fann, i sin dom av den 10 juni 2004 i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien, att Republiken Italien hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 85/337, då det av samtliga uppgifter som domstolen hade tillgång till framgick att behöriga myndigheter inte hade gjort någon ”förhandskontroll” av behovet av en bedömning, vilket föreskrevs i italiensk lagstiftning i syfte att säkerställa tillämpningen av artikel 4.2 och 4.3 i direktiv 85/337.

53 Ovannämnda dom gällde just skyldigheten enligt artikel 4.2 i direktiv 85/337, att försäkra sig om att det inte krävs någon bedömning av ett visst projekt innan ett beslut att befria projektet från ett sådant förfarande fattas.

54 Då inga av de handlingar som tillställts domstolen visade att en sådan prövning hade gjorts under det administrativa förfarandet med att bevilja tillstånd för anläggande av en kringfartsled, fann domstolen att den underlåtenhet att uppfylla skyldigheter enligt direktiv 85/337 som kommissionen hade påtalat var styrkt.

55 Domstolen preciserade vidare, i punkt 49 i samma dom, att ett beslut, i vilket den behöriga nationella myndigheten har fastställt att projektet inte är av den karaktären att det krävs en miljökonsekvensbeskrivning, ska innehålla eller åtföljas av alla uppgifter

som krävs för att det ska kunna kontrolleras att beslutet är grundat på en adekvat förhandskontroll i enlighet med de krav som uppställs i direktiv 85/337.

56 Det följer däremot varken av direktiv 85/337 eller av domstolens rättspraxis, ej heller av nämnda dom, att själva beslutet att inte förordna om någon miljökonsekvensbeskrivning avseende ett visst projekt ska innehålla skälen till att den behöriga myndigheten beslutat att en sådan bedömning inte var nödvändig.

57 Däremot framgår det att utomstående, liksom för övrigt berörda förvaltningsmyndigheter, måste kunna försäkra sig om att den behöriga myndigheten, i enlighet med bestämmelserna i nationell lagstiftning, verkligen kontrollerat om en miljökonsekvensbeskrivning var nödvändig eller ej.

58 Berörda enskilda, liksom för övrigt andra berörda nationella myndigheter, måste vidare kunna säkerställa att den behöriga myndigheten iakttar sin kontrollskyldighet, i förekommande fall genom att väcka talan vid domstol. Detta krav kan, såsom i målet vid den nationella domstolen, ta sig uttryck i en möjlighet att överklaga själva beslutet att inte förordna om någon miljökonsekvensbeskrivning.

59 En effektiv domstolskontroll, som måste kunna omfatta lagligheten av skälen till det angripna beslutet, förutsätter generellt att den domstol som prövar saken ska kunna kräva att den behöriga myndigheten redovisar sina skäl till beslutet. Om det emellertid särskilt handlar om att säkerställa ett effektivt skydd av en grundläggande rättighet som föreskrivs i gemenskapsrätten, krävs det dessutom att berörda parter kan försvara denna rättighet under bästa möjliga villkor och att de har möjlighet att, med kännedom om alla omständigheter, besluta om det finns någon anledning att överklaga till domstol. Av detta följer att den behöriga nationella myndigheten i ett sådant fall är skyldig att underrätta dem om skälen till avslagsbeslutet, antingen i själva beslutet eller, på deras begäran, i ett senare meddelande (se dom av den 15 oktober 1987 i mål 222/86, Heylens m.fl., REG 1987, s. 4097, punkt 15; svensk specialutgåva, volym 9, s. 223).

60 Ett sådant senare meddelande kan ta form av en uttrycklig redogörelse för skälen men även av att den berörda myndigheten tillhandahåller relevanta uppgifter och dokument, som svar på en begäran.

61 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 4 i direktiv 85/337 ska tolkas så att det enligt denna bestämmelse inte krävs att själva det beslut, vari slutsatsen dras att det inte är nödvändigt att ett projekt som omfattas av bilaga II till nämnda direktiv ska bli föremål för en miljökonsekvensbeskrivning, innehåller skälen till att den behöriga myndigheten beslutade att en sådan bedömning inte var nödvändig. För det fall en berörd person gör en begäran härom är den behöriga förvaltningsmyndigheten emellertid skyldig att informera vederbörande om skälen till att beslutet fattades eller tillhandahålla vederbörande relevanta uppgifter och dokument som svar på begäran.

Den andra och den tredje frågan

62 Den nationella domstolen har ställt den andra och den tredje frågan för att domstolen, för det fall den första frågan besvaras jakande, ska klargöra dels om ett sådant beslut som det som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen uppfyller de berörda myndigheternas motiveringsskyldighet, dels, i förekommande fall, vilken form en sådan motivering ska ha.

63 Det framgår av svaret på den första frågan att skälen inte nödvändigtvis måste ingå i själva beslutet att inte förordna om en miljökonsekvensbeskrivning. Den berörda förvaltningsmyndigheten kan dock, med stöd av tillämplig nationell lagstiftning eller på eget initiativ, i beslutet ange de skäl som detta grundas på.

64 I ett sådant fall ska beslutet vara utformat så att berörda personer kan bedöma om det finns anledning att överklaga det, eventuellt med hänsyn till omständigheter som de i ett senare skede får kännedom om.

65 Det kan under dessa omständigheter inte uteslutas att Secretary of States motivering i målet vid den nationella domstolen kan anses vara tillräcklig, särskilt mot bakgrund av de uppgifter som de berörda redan informerats om. Detta gäller under förutsättning att de sistnämnda kan begära och – under domstolskontroll – erhålla nödvändiga kompletterande uppgifter av de behöriga myndigheterna, som gör motiveringen fullständig.

66 Den andra och den tredje frågan ska därför besvaras enligt följande. Om en medlemsstats beslut att ett projekt som omfattas av bilaga II till direktiv 85/337 inte ska bli föremål för en miljökonsekvensbeskrivning enligt artiklarna 5–10 i nämnda direktiv innehåller de skäl som beslutet grundas på, ska nämnda beslut anses tillräckligt motiverat, om skälen, jämte de uppgifter som redan bragts till berördas kännedom och eventuellt kompletterats med nödvändiga ytterligare uppgifter som den behöriga nationella myndigheten är skyldig att på begäran tillhandahålla dem, är tillräckliga för att de berörda ska kunna bedöma om det finns anledning att överklaga beslutet.

Rättegångskostnader

67 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

1) **Artikel 4 i rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003, ska tolkas så att det enligt denna bestämmelse inte krävs att själva beslutet, vari slutsatsen dras att det inte är nödvändigt att ett projekt som omfattas av bilaga II till nämnda direktiv blir föremål för en bedömning av dess miljöpåverkan, innehåller skälen till att den behöriga myndigheten beslutade att en sådan bedömning inte var nödvändig. För det fall en berörd person gör en begäran härom är den behöriga förvaltningsmyndigheten emellertid skyldig att informera vederbörande om skälen till att beslutet fattades eller tillhandahålla vederbörande relevanta uppgifter och dokument, som svar på begäran.**

2) **Om en medlemsstats beslut, att ett projekt som omfattas av bilaga II till direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 2003/35, inte ska bli föremål för en bedömning av dess miljöpåverkan enligt artiklarna 5–10 i nämnda direktiv, innehåller de skäl som beslutet grundas på, ska nämnda beslut anses tillräckligt motiverat, om skälen, jämte de uppgifter som redan bragts till berördas kännedom och eventuellt kompletterats med nödvändiga ytterligare uppgifter som den behöriga nationella myndigheten är skyldig att på begäran tillhandahålla dem, är tillräckliga för att de berörda ska kunna bedöma om det finns anledning att överklaga beslutet.**

Underskrifter